

Informace

o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice za období leden až květen 2006

V období prvních pěti měsíců letošního roku šetřila Policie 84 385 nehod, při kterých bylo 343 osob usmrceno, 1 485 osob těžce zraněno a 8 882 osob zraněno lehce. Odhadnutá hmotná škoda dopravní policií na místě nehody je 4 053,24 mil. Kč. Porovnání hodnot základních ukazatelů, oproti období leden až květen 2005 je následující:

Pokles zaznamenáváme u následujících základních ukazatelů:

❖ počet usmrcených	o	7 osob,	tj. o	2,0%
❖ počet těžce zraněných	o	40 osob,	tj. o	2,6%
❖ počet lehce zraněných	o	1 295 osob,	tj. o	12,7%.

Nárůst zaznamenáváme u:

❖ počet nehod	o	4 527 nehod,	tj. o	5,7%
❖ odhad hmotné škody	o	227,3 mil. Kč	tj. o	5,9%.

Počet nehod je v porovnání od roku 1990 **3. nejvyšší** (po roce 1999 = 86 711 nehod a 2000 = 86 343 nehod); naproti tomu nejméně nehod bylo roce 1991 – jen 31 998 nehod.

Počet usmrcených osob v tomto období (prvních pět měsíců) je **od roku 1990 nejnižší** a také poprvé se počet usmrcených dostal pod hranici 350 osob. Nejvíce usmrcených bylo v roce 1994, kdy zahynulo 533 osob a tzn., že počet usmrcených v letošním roce je, oproti roku 1994, nižší o 190 osob.

Počet těžce zraněných v tomto období je **2. nejnižší** (po roce 1991, kdy bylo zraněno 1 480 osob); nejvíce těžce zraněných osob bylo v roce 1997 – 2 290 osob (tj. o 805 osob více, než v letošním roce).

Počet lehce zraněných osob je v porovnání od roku 1990 **3. nejnižší**; nejvíce lehce zraněných osob bylo v roce 1995 – 10 760 a nejméně pak v roce 1991 a 1990 – 6 741, resp. 8 465 osob.

V následující tabulce je přehled o počtech nehod a počtech usmrcených osob podle statisticky sledovaných viníků nehod.

PŘEHLED VINÍKŮ A ZAVINĚNÍ NEHOD

Viník, zavinění nehody období leden až květen 2006	Počet nehod	Rozdíl nehod	Index rok 2005=100%	Počet usmrcených	Rozdíl usmrcených	Index rok 2005=100%
Řidičem motorového vozidla	78 862	4 511	106,1	305	-7	97,8
Řidičem nemotorového vozidla	641	-154	80,6	17	5	141,7
Chodcem	608	-66	90,2	14	-8	63,6
Jiným účastníkem	102	3	103,0	0	0	
Závadou komunikace	536	270	201,5	0	0	
Technickou závadou vozidla	505	-2	99,6	0	0	
Lesní, domácí zvíř	2 827	-89	96,9	0	0	
Jiné zavinění	304	54	121,6	7	3	175,0

Počet nehod je vyšší především v kategorii řidič motorového vozidla, závada komunikace a jiné zavinění. Rozhodující vliv na vývoj počtu nehod mají ale řidiči motorových vozidel, kde především v kategorii nákladní a osobní automobil dochází k významnému zvýšení počtu nehod (o 2 036 nehod – tj. o 16,6%, resp. o 1 241 nehod – tj. o 2,3%). Více nehod zavinili i řidiči autobusů – o 222, tj. o 23,6%, traktoristé zavinili o 101 nehod více, tj. o 29,6% apod.

Počet usmrčených osob byl vyšší u nehod zaviněných řidiči nemotorových vozidel (především se jedná o cyklisty) – o 5 osob, tj. o 41,7% a u nehod v kategorii jiné zavinění (např. z důvodu infarktu, nevolnosti apod.). V kategorii motorových vozidel zaznamenáváme vyšší počet usmrčených jen u nehod zaviněných řidiči nákladních automobilů (o 12 osob, tj. o 35,3%) a traktorů (o 1 osobu).

Bezmála 10% nehod tvoří případy, kdy viník nehody z místa ujel - celkem se v tomto období stalo 7 735 těchto nehod a při nich bylo usmrceno 5 osob a dalších 314 bylo zraněno. Počet těchto nehod je oproti předchozímu roku vyšší o 14,5%, počet usmrčených je ale nižší o 6 osob a počet zraněných je o 44 osob nižší.

Hlavní příčiny nehod řidičů motorových vozidel v období prvních pěti měsíců roku 2006 jsou uvedeny v následující tabulce.

HLAVNÍ PŘÍČINY NEHOD ŘIDIČŮ MOTOROVÝCH VOZIDEL

Hlavní příčina nehody období leden až květen 2006	Počet nehod	tj. %	Počet usmrčených	tj. %	Rozdíl usmrčených
NEPŘÍMĚŘENÁ RYCHLOST	14 35	18,1	147	48,2	-14
NESPRÁVNÉ PŘEDJÍŽDĚNÍ	1 48	2,0	15	4,9	-4
NEDÁNÍ PŘEDNOSTI	13 67	17,6	37	12,1	6
NESPRÁVNÝ ZPŮSOB JÍZDY	49 12	62,4	106	34,8	5

Řidiči motorových vozidel zavinili nejvíce nehod z důvodu nesprávného způsobu jízdy, na který připadá přes 62% nehod, dalších více jak 18% nehod připadá na hlavní příčinu nepřiměřená rychlost jízdy, necelých 18% jde na konto nedání přednosti a 2% nehod připadá na nesprávné předjíždění. Z celkového počtu osob usmrčených při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel připadá necelých 50% na hlavní příčinu nepřiměřená rychlost jízdy - 147 osob.

Oproti stejnému období loňského roku je počet nehod vyšší v kategorii nesprávný způsob jízdy a nedání přednosti v jízdě (o 6,9%, resp. o 11,1%); počet nehod zaviněných z důvodu nepřiměřené rychlosti jízdy je nižší o 0,3% (o 41 nehod) a pokles nehod v kategorii nesprávné předjíždění představuje 1,0% (o 16 nehod) atd.

Pokles počtu usmrčených osob zaznamenáváme v kategorii nepřiměřená rychlost jízdy a nesprávné předjíždění (o 8,7%, resp. o 21,1%). Více usmrčených bylo při nehodách zaviněných nedáním přednosti v jízdě (o 19,4%) a nesprávným způsobem jízdy (o 5,0%) atd.

V dalších tabulkách je uveden přehled 10 nejčtetnějších a 10 nejtragičtějších příčin nehod řidičů motorových vozidel. V období leden až květen roku 2006 bylo nejčtetnější příčinou nehod řidičů motorových vozidel nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla – 14 066 nehod a nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem – 12 390 nehod a tyto dvě příčiny představují více než 1/3 z celkového počtu nehod řidičů.

pořadí	DESET nejčtetnějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; období leden až květen 2006	počet nehod
1.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	14 066
2.	nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem	12 390
3.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	10 053
4.	nesprávné otáčení nebo couvání	8 753
5.	nezvládnutí řízení vozidla	4 629
6.	nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !"	4 464
7.	vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu	3 327
8.	vjetí do protisměru	2 474
9.	nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	2 161
10.	nedání přednosti při přejíždění z pruhu do pruhu	2 026

Nejtragičtější příčinou nehod řidičů motorových vozidel v hodnoceném období bylo nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky (mokrá nebo jinak kluzká vozovka) a vjetí do protisměru a tyto dvě příčiny představují bezmála 1/3 z celkového počtu usmrčených osob při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel.

pořadí	DESET nejtragičtějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; období leden až květen 2006	počet usmrčených osob
1.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	55
2.	vjetí do protisměru	44
3.	nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	36
4.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	31
5.	nepřizpůsobení rychlosti vlastnostem vozidla a nákladu	24
6.	nedání přednosti upravené dopravní značkou " STŮJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !"	11
7.	nezvládnutí řízení vozidla	10
8.	nepřizpůsobení rychlosti hustotě provozu	10
9.	nedání přednosti chodci na vyznačeném přechodu	9
10.	překročení předepsané rychlosti stanovené pravidly	7

Vývoj následků chodců na vyznačených přechodech od roku 2000 je v následující tabulce. Následky těchto nehod jsou zatím v porovnání se stavem před zákonnou úpravou v roce 2001 vyšší a vyšší je i počet těchto nehod.

leden až květen rok 2006	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
počet nehod	205	372	343	285	306	310	303
usmrceno osob	3	12	12	4	8	7	9
těžce zraněno	55	70	86	69	72	63	72
lehce zraněno	155	305	248	226	245	244	233
nezraněno	4	7	8	3	4	6	3

Při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel z důvodu neumožnění nerušeného a bezpečného přejetí vozovky chodci, přecházejícímu po vyznačeném přechodu, bylo v roce 2006 (prvních pět měsíců) usmrceno 9 chodců, dále bylo těžce zraněno 72 chodců a dalších 233 bylo zraněno lehce.

Porovnání nehod v obci, mimo obec a na dálnici je uvedeno v přiložené tabulce (index –leden až květen roku 2005=100%).

Místo nehody; leden až květen 2006	Počet nehod	Počet usmrčených	Počet těžce zraněných	Počet lehce zraněných	Hmotná škoda v mil. Kč
V OBCI	62 85	139	774	5 58	2 486,71
Index rok 2005=100%	106,8	102,2	95,0	88,0	105,2
MIMO OBEC	21 00	204	711	3 24	1 566,53
Index rok 2005=100%	102,4	95,3	100,1	86,1	107,2
z toho DÁLNIČE	2 86	7	35	181	270,52
Index rok 2005=100%	107,0	63,6	63,6	83,8	112,8

V obci – je vyšší: počet nehod o 4 030, počet usmrčených o 3 osoby a odhad hmotných škod (o 121,2 mil. Kč);
je nižší: počet těžce zraněných o 41 osob a počet lehce zraněných o 728 osob;

Mimo obec- je nižší: počet usmrčených o 10 osob a počet lehce zraněných o 567 osob;
je vyšší: počet nehod o 497, počet těžce zraněných o 1 osobu a odhad hmotných škod (o 105,4 mil. Kč);

Na dálnici- je vyšší: počet nehod o 136 a odhad hmotných škod (o 30,7 mil. Kč);
je nižší: počet usmrčených o 4 osoby, počet těžce zraněných o 20 osob a počet lehce zraněných o 35 osob.

V průběhu prvních pěti měsíců letošního roku se nejvíce nehod stalo na místních komunikacích a na vybraných komunikacích velkých měst. Zvýšení počtu nehod zaznamenáváme na všech druzích komunikací a největší relativní zvýšení pak bylo na vybraných komunikacích velkých měst (o 9,5%) a na místních komunikacích (o 9,0%) a poměrně velké relativní zvýšení je i na dálnicích (o 7,0%). V následující tabulce je uvedeno porovnání (se stejným obdobím předchozího roku) počtu nehod a počtu usmrčených osob v členění podle druhu komunikace.

druh komunikace období leden až květen 2006	Počet nehod	Rozdíl nehod	Počet usmrčených	Rozdíl usmrčených
Dálnice	2 086	136	7	-4
Silnice I.třídy	13 735	300	151	20
Silnice II.třídy	11 500	4	60	-16
Silnice III.třídy	9 262	375	54	-6
Komunikace sledovaná	16 126	1 404	38	0
Komunikace místní	22 829	1 877	26	-3
Účelová komunikace	8 847	431	7	2

Nejvíce usmrčených bylo na silnicích I., II. a III. třídy. Oproti srovnatelnému období loňského roku byl počet usmrčených vyšší jen na silnicích I. třídy (o 15,3%) a na účelových komunikacích (o 40,0%); největší relativní snížení zaznamenáváme na dálnicích (o 46,4%).

Pod vlivem alkoholu bylo zaviněno celkem 2 549 nehod (tj. 3,2% z celkového počtu), při kterých bylo 17 osob usmrceno a 966 zraněno. Oproti loňskému období je počet těchto nehod nižší o 458 (tj. o 15,2%), počet usmrčených zůstal na úrovni roku 2005 a počet zraněných je nižší o 255 osob. Počet usmrčených při těchto nehodách představuje 5,0% z celkového počtu. Nejvíce těchto nehod bylo na území Severomoravského a Jihomoravského kraje. Nejvíce usmrčených pak při nehodách na území Východočeského a Středočeského kraje – shodně 4 osoby.

Z celkového počtu 2 549 těchto nehod zavinili řidiči osobních automobilů 2 123 nehod (- 403 nehod), chodci 52 nehod (- 21 nehod), řidiči nákladních automobilů 167 nehod, cyklisté 142 nehod atd.

Podíl jednotlivých krajů na nehodovosti v ČR a porovnání s loňským obdobím je v následující tabulce. Nejvíce nehod šetřila Policie ČR na území hl.m. Prahy a Severomoravského kraje a naopak nejméně na území Jihočeského kraje.

K r a j období leden až květen 2006	Počet nehod	Index	Počet usmrčených	Index	Rozdíl usmrčených
HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	16 069	121,5	28	107,7	2
STŘEDOČESKÝ	10 859	103,3	67	106,3	4
JIHOČESKÝ	5 686	99,7	27	73,0	-10
ZÁPADOČESKÝ	7 305	99,9	29	107,4	2
SEVEROČESKÝ	9 303	103,6	43	107,5	3
VÝCHODOČESKÝ	9 043	104,7	56	147,4	18
JIHOMORAVSKÝ	12 579	100,3	46	62,2	-28
SEVEROMORAVSKÝ	13 541	104,6	47	104,4	2

Celkový počet nehod byl nižší pouze na území kraje Jihočeského (o 16 nehod) a Západočeského (o 4 nehody). Největší absolutní zvýšení registrujeme na území hl.m. Prahy (o 2 840 nehod) a Severomoravského kraje (o 601 nehod).

Počet usmrčených byl nižší pouze na území Jihočeského a Jihomoravského kraje. Největší absolutní nárůst byl na území Východočeského kraje. Nejvíce usmrčených bylo na území Středočeského a Východočeského kraje.

Nejvíce závažné byly nehody na území Východočeského a Středočeského kraje, kde na 1000 nehod připadalo 6,2, resp. 6,1 usmrčených osob. Nejnižší hodnota tohoto ukazatele byla na území hl.m. Prahy a Severomoravského kraje – 1,7, resp. 3,5 usmrčených osob připadajících na 1 000 nehod; průměr ČR je 4,06; tj. o 0,3 bodu méně, než ve stejném období roku 2005.

Zatím ve všech měsících letošního roku šetřila Policie více nehod, než v roce 2005. Nejvíce nehod bylo v březnu a v lednu, kdy bylo Polici nahlášeno 17 715, resp. 17 374 nehod (viz též příložený graf). V měsíci květnu Policie šetřila 16 869 nehod.

Nejvíce usmrčených bylo zatím při květnových nehodách – 85 osob, při dubnových zahynulo 71 osob, při březnových zahynulo 66 osob, při lednových 64 a při únorových 57 osob. Pouze lednový a květnový počet usmrčených je nižší a to o 15, resp. o 4 osoby (oproti roku 2005). Únorový, březnový a dubnový počet usmrčených osob je mírně vyšší.

Zatím nejvyšší závažnost zaznamenáváme u květnových nehod, kde dosáhla hodnoty 5,0 usmrcených osob připadajících na 1 000 nehod (oproti průměru ČR – 4,06).

V příloženém grafu „Porovnání vývoje počtu usmrcených osob oproti mezním hodnotám“ je znázorněn aktuální počet usmrcených osob v jednotlivých měsících letošního roku ve vztahu k minimálním a maximálním hodnotám v období 1990 až 2005. Z grafu mimo jiné vyplývá, že **počty usmrcených osob v měsících letošního roku patří k nejnižším za posledních 17 let a** od minimální hranice se „vzdalují od 1% do 27% (květen)“.

V hodnoceném období připadá **nejvíce nehod na pátky a na středy** a nejméně pak na neděle. V porovnání se stejným obdobím loňského roku byl počet nehod vyšší ve všech dnech týdne, s výjimkou sobot, kdy zaznamenáváme snížení o 2,1%.

Den v týdnu období leden až květen 2006	Počet nehod	Rozdíl nehod	Počet usmrcených	Rozdíl usmrcených
Pondělí	13 111	-237	39	-11
Úterý	13 483	1 529	50	13
Středa	13 877	1 310	58	24
Čtvrtek	13 015	897	46	4
Pátek	14 673	883	52	-16
Sobota	8 957	-195	58	-6
Neděle	7 269	340	40	-15

Nejtragičtější dopad měly sobotní a středeční nehody, při nichž zahynulo shodně **58 osob**. Ve srovnání s předchozím rokem byl počet usmrcených nižší při pátečních (o 23,5%), nedělních (o 27,3%), pondělních (o 22%) a sobotních nehodách (o 9,4%). Největší relativní nárůst počtu usmrcených zaznamenáváme u středečních nehod – o 70,6%. Nejzávažnější byly sobotní nehody, neboť na 1 000 nehod připadalo 6,5 usmrcené osoby (průměr ČR = 4,06).

Nejhorším dnem hodnoceného období byla středa 18. ledna, kdy policie šetřila 1075 nehod, druhým nejhorším dnem bylo úterý 7. února (1 036 nehod) a třetím nejhorším dnem byl čtvrtek 9. března, kdy policie šetřila 1 001 nehod. V průměru na jeden den hodnoceného období připadalo 559 nehod. Nejméně nehod policie šetřila v neděli 8. a 15. ledna (243, resp. 251 nehod).

Nejtragičtějším dnem hodnoceného období byl pátek 19. května, kdy při nehodách zahynulo 10 lidí. Dalšími tragickými dny byly:

sobota	25.2	zahynulo	8	osob
středa	19.4	zahynulo	7	osob
středa	8.2	zahynulo	6	osob
neděle	12.3	zahynulo	6	osob
sobota	15.4	zahynulo	6	osob atd.

V dalších 12 dnech zahynulo 5 osob. V průměru na jeden den hodnoceného období připadá 2,27 usmrcené osoby, tj. o 0,05 osoby méně než v roce 2005. V tomto období bylo 22 dní, kdy si nehody nevyžádaly lidskou oběť.

V období leden až květen 2006 zahynulo při 84 385 nehodách na pozemních komunikacích celkem 343 lidí, z toho:

143	řidičů osobních automobilů
68	spolujezdců v osobním automobilu
60	chodců
28	cyklistů
23	řidičů motocyklů
10	řidičů nákladních automobilů
4	spolujezdci v nákladních automobilech
2	řidiči autobusu
2	spolujezdci na motocyklu
1	řidič traktoru
1	spolujezdec na malém motocyklu
1	řidič pojízdného pracovního stroje

Nejvíce usmrčených bylo v kategorii 25 až 34 let (zahynulo 75 osob), v kategorii nad 64 let zahynulo 51 osob, v kategorii 35 až 44 let zahynulo 50 osob, v kategorii 55 až 64 let zahynulo 47 osob atd. Ke zvýšení o 7 osob došlo v kategorii 55 až 64 let.

V porovnání se stejným obdobím roku 2005 jsme zaznamenali nárůst počtu usmrčených zejména v kategorii:

• řidič osobního automobilu	o	15 osob
• spolujezdec v osobním automobilu	o	6 osob
• cyklista	o	5 osob
• řidič nákladního automobilu	o	2 osoby
• řidič autobusu	o	2 osoby.

O jednu osobu byl vyšší počet usmrčených v kategorii řidič traktoru a pojízdného pracovního stroje.

Naproti tomu byl nižší počet usmrčených osob v kategorii:

▪ chodec	o	26 osob
▪ řidič motocyklu	o	4 osoby
▪ spolujezdec v nákladním automobilu	o	2 osoby
▪ řidič mopedu	o	3 osoby

Z celkového počtu usmrčených osob (343 osob) **bylo 11 dětí** tzn., že v porovnání s obdobím leden až květen roku 2005 je počet obětí nižší - **o 3 děti**. Z uvedeného počtu usmrčených dětí byly 4 děti-chodci, jedno dítě-cyklista, jedno dítě jako spolujezdec na malém motocyklu a 5 dětí-spolujezdců v osobních automobilech.

V porovnání s obdobím leden až květen 2005 zaznamenáváme nárůst počtu usmrčených u následujících kategorií viníků nehod:

- *u nehod zaviněných řidiči nákladních automobilů* (o 12 osob)
- *u nehod zaviněných cyklisty* (o 6 osob)
- *u nehod zaviněných řidiči traktorů* (o 1 osobu).

Celkový vývoj následků nehod v hodnoceném období roku 2006 je zatím stále příznivý, přesto ve statistice nehod zaznamenáváme položky, kde došlo ke zvýšení počtu usmrcených osob.

Negativní trendy - v porovnání se stejným obdobím roku 2005 zaznamenáváme nárůst počtu usmrcených u následujících položek statistiky nehod:

- u nehod končících srážkou jedoucích vozidel (o 34 osob)
- u nehod, které se staly ve středu (o 24 osob)
- u nehod, které se staly na silnicích I. třídy (o 20 osob)
- u nehod, které se staly na mokřem povrchu vozovky (o 17 osob)
- u nehod, které se staly v úterý (o 13 osob)
- u nehod v denní době za snížené viditelnosti (mlha, sněžení) (o 8 osob)
- u nehod končících požárem vozidla (o 7 osob)
- u nehod zaviněných nedáním přednosti v jízdě (o 6 osob)
- u nehod zaviněných nesprávným způsobem jízdy (o 5 osob)
- u nehod, které se staly ve čtvrtek (o 4 osoby)
- u nehod v noční době, v místech s veřejným osvětlením (o 4 osoby)
- u nehod, které se staly na náledí (ošetřeném) (o 4 osoby)
- u nehod na železničních přejezdech (o 3 osoby) atd.

Pozitivní trendy – výrazné snížení počtu usmrcených osob nastalo u následujících položek statistiky nehod:

- u nehod končících srážkou vozidla s chodcem (o 27 osob)
- u nehod, které se staly na suchém povrchu vozovky (o 26 osob)
- u nehod končících srážkou s pevnou překážkou (o 17 osob)
- u nehod, které se staly na silnicích II. třídy (o 16 osob)
- u nehod, které se staly v pátek (o 16 osob)
- u nehod, které se staly v neděli (o 15 osob)
- u nehod zaviněných nepřiměřenou rychlostí jízdy (o 14 osob)
- u nehod, které se staly v pondělí (o 11 osob)
- u nehod, které se staly mimo obec (o 10 osob)
- u nehod zaviněných chodcem (o 8 osob)
- u nehod, které se staly v noční době v místech bez veřejného osvětlení (o 8 osob)
- u nehod, které se staly v noční době v místech s veřejným osvětlením (o 7 osob)
- u nehod, které se staly v sobotu (o 6 osob)
- u nehod, které se staly na silnicích III. třídy (o 6 osob) atd.

Z dosavadního vývoje základních ukazatelů nehod v prvních pěti měsících roku 2006 vyplývá pozitivní vývoj, který tak navazuje na úspěšný průběh nehodovosti v roce 2005. V průměru na 1 den letošního roku připadalo 2,27 usmrcených osob, zatímco ve stejném období loňského roku to bylo 2,32 usmrcených osob, v roce 2004 to bylo 2,59 usmrcených osob a v roce 2003 to byly dokonce 3,03 usmrcené osoby.

V Praze dne 14. června 2006

Zpracoval : **plk.ing. Josef Tesařík a mjr. Petr Sobotka** , telefon: 974 834 384
Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR